

BALTIJAS CEĻAM - 30

NAUKŠĒNIEŠU ATMIŅĀS

RADIO

TELEVĪZIJĀ

**PAR BALTIJAS
CEĻU UZZINĀJU**

SARUNĀS

AFIŠĀS

AR AUTOBUSU

**AR PRIVĀTO
TRANSPORTU**

**NOTIKUMA
VIETĀ
IERADOS**

**AR
TRAKTORU,
KRAVAS AUTO**

**ZIRGA PAJŪGU,
KĀJĀM**

SAJŪTAS

- LEPNUMS
- SAVIĻŅOJUMS
- VIENOTĪBA
- PRIEKŠ
- NEZIŅA
- BAILES
- VĀRDOS NEAPRAKSTĀMAS EMOCIJAS

VIDE

- **CEĻA POSMĀ NO KOŅU DZIRNAVĀM UZ IGAUNIJAS ROBEŽU**
- **JĀIET VAIRĀKI KILOMETRI KĀJĀM, LAI AIZPILDĪTU TUKŠĀS VIETAS**
- **TUKŠAJĀS VIETĀS IZMANTOJA JOSTAS**
- **DAUDZ CILVĒKU UN TRANSPORTA LĪDZEKĻU**
- **DAŽIEM PASĀKUMA DALĪBNIEKIEM LĪDZI PAŅEMTI RADIO UZTVĒREJI, LAI ZINĀTU, KAD JĀSADOĀ ROKAS**
- **APMĀKUSIES, VĒJAINA UN VĒSA DIENA**

DOMAS

- **MĒS ESAM STIPRI**
- **VISS IZDOSIES**
- **CERĪBA, KA LATVIJA BŪS BRĪVA**
- **BŪS LABĀKI LAIKI**
- **MŪS SAREDZĒS UN SADZIRDĒS CITĀS VALSTĪS**
- **NEKAS SLIKTS NENOTIKS**

BALTIJAS CEĻA STĀSTS

« Atmodas laiks – viens no skaistākajiem mana mūža notikumiem. Necerētais piepildījās. Īsti neatceros, kā uzzināju, ka notiks protesta akcija «Baltijas ceļš». Zināju, ka man tur jābūt. Es stāvēju aiz bijušā Ķonu veikala uz Vīlandes ceļa. Viss rūpīgi organizēts. Bija norādītas vietas, kur jābūt. Pa radio ziņoja īsto rokās sadošanās brīdi. Plkst. 19:00 apmēram 2 miljoni cilvēku uz 15 minūtēm sadevās rokās, veidojot apmēram 600 km garu dzīvu ķēdi, kas savienoja Baltijas valstu galvaspilsētas.

Tās dienas sajūtas nav aprakstāmas. Domāju – tās var saprast tikai tie, kuri piedalījās akcijā. Cilvēki smaidīgi, priecīgi satraukti. Latvijas karogi, kurus mana paaudze nebija redzējusi, brīvi plīvojam. Kad sadevos rokā, jutu milzīgu spēku. Asaras saskrēja acīs. Bailes nebija. Biju laimīga un lepna.

Tad mašīnu straume dodas Igaunijas virzienā. Uz Latvijas – Igaunijas robežas aiz Unguriņiem pļavā iekurts milzīgs ugunskurs. Pie tā novietotas lielas karātavas. Tajās Molotova – Ribentropa pakta simbols. Tad pļavā iebrauc motocikls ar blakusvāģi, apbrauc apkārt ugunskuram. Motociklisti iemet liesmās plakātu, uz kura rakstīts – Molotova – Ribentropa pakts. Skan dziesmas, runas. Plīvo Latvijas un Igaunijas karogi. Bija ieradušies Latvijas un Igaunijas Tautas frontes pārstāvji.

Labi atceros igauņa Edgara Savisāra teikto: «Ja toreiz – 1939. gadā – mēs būtu bijuši tik varonīgi, tad varbūt mūsu valstis nebūtu piemeklējis tāds liktenis.»

Savukārt Dainis Īvāns teica: «Pusgadsimta tumsas nakts ir beigusies. Mūsu sadotās rokas ir apliecinājums, ka esam gatavi Brīvībai». Akcijas idejas autors – Igaunijas tautas frontes līderis Edgars Savisārs.»

MANAS ATMIŅAS

«Atceros, ka kopā ar meitām – Zani, Baibu, Gunu un Rūtu piedalījos Baltijas ceļā. Piedalīties šajā pasākumā nolēmu, jo tāds pasākums notika pirmo reizi un gribēju tur būt.

Laiks bija vējains, ne īpaši silts. Atceros, ka sadevāmies rokās un kādā brīdī virs galvām lidinājās helihopters. Mēs stāvējām ceļa posmā no Rūjas tilta pie Ķoņu dzirnavām uz Igaunijas pusi.

Pēc tam devāmies uz Unguriņiem, kur bija sakurts liels ugunskurs, izgatavotas lielas karātavas ar Molotova – Ribentropa paktu, kuru vēlāk sadedzināja. Bija ļoti daudz cilvēku, plīvoja karogi, tika teiktas runas un dziedātas dziesmas.»

Ruta Valmiera

Fotogrāfijas no pasākuma Baltijas ceļš

Fotogrāfijas no Rutas Valmieras
personīgā arhīva

Mans Baltijas ceļš

Uz pasākumu devos ar kolhoza «Naukšēni» autobusu. Autobuss bija pilns: pieaugušie, bērni, jaunieši. Ķēdē stāvējām ceļa posmā no Ķoņu dzirnavām uz Igaunijas robežas pusi. Ceļa malā stāvēja ļoti daudz automašīnu, bet autobusi stāvēja pļavā. Naukšēnietei Austrai bija līdzīgs radio uztvērējs, kurš tika nolikts uz ceļa, lai dzirdētu pareizo laiku, kad jāsadodas rokās.

Pēc tam braucām uz Unguriņiem, kur bija ļoti daudz cilvēku. Pirmo reizi dzirdēju par Molotova – Ribentropa paktu un pirmo reizi redzēju brīvi plīvojam Latvijas karogus. Tikai tad, kad atgriezos mājās, ‘vecāki stāstīja vēsturiskos faktus par kuriem iepriekš netika runāts.

Gunta Jēkabsone

Par Baltijas ceļa veidošanu zināju, bet gandrīz nokavēju. Man toreiz bija 17 gadi. Biju pabeidzis vidusskolas 10. klasi un vasarā strādāju kolhoza «Cīņa» graudu kaltē Eriņos. Pēc darba knapi paspēju aizskriet mājās pārgērbties un doties uz Baltijas ceļu, lai ieņemtu vietu ceļa posmā pie Eriņiem.

Piedalījos arī Baltijas ceļa noslēguma pasākumā Unguriņos. Atceros, ka brīnījās, kā šāds notikums tika noorganizēts, nebija nekādu incidentu, viss noritēja tā, it kā būtu iepriekš izmēģināts. Visspilgtāk atmiņā ir lielais ugunskurs Unguriņos un mazie uguns kuri māju ceļgalos, kas tumsā veidoja skaistu uguntiņu rindu gar Baltijas ceļu.

Kaspars Roķis

Mans Baltijas ceļš

Tajā laikā mācījos LLU. Kad uzzināju par Baltijas ceļu, braucu uz mājām, lai piedalītos šajā pasākumā, jo mani vecāki dzīvoja Rūjienā. Man līdzī pieteicās draudzene, kura dzīvoja Liepājā. Tētis nebeidza brīnīties, ka viņa pāri visai Latvijai brauca, lai piedalītos dzīvajā ķēdē. Uz pasākumu devās mana ģimene un draudzene. Mūsu ķēdes posms bija 3 km no Igaunijas robežas. Atceros cilvēku pūļus, kuri devās, lai uz īsu brīdi sadotos rokās. Saviļņojums bija milzīgs. Vēl atceros Igaunijas un Latvijas valstu pārstāvju uzrunas pie robežas.

Inese Alksne

Uz Baltijas ceļu braucu ar kolhoza «Naukšēni» autobusu. Kopā ar citiem naukšēniešiem stāvējām ceļa posmā no Ķoņu dzirnavām uz Igaunijas robežas pusi. Pāris kilometri bija jāiet ar kājām, lai aizpildītu tukšās vietas. Bija tautiskās jostas, lai veidotu nepārtrauktu ķēdi. Viss notika ļoti organizēti, nebija nekāda haosa. Brīvi plīvoja Latvijas un Igaunijas karogi, kas tajā laikā bija neparasti. Nedaudz dīvaina sajūta bija, kad pāri lidoja helikopters. Daži klātesošie zināja, ka notiek filmēšana. Tas mazināja spriedzi. Man tādas īstas pārlicības nebija, ka pēc šī pasākuma viss mainīsies.

Austra Ēvele

Tā kā strādāju par autobusa šoferi, tad vedu naukšēniešus uz šo pasākumu. Uz šo pasākumu brauca visi 3 kolhoza autobusi. Stāvējām ceļa posmā no Rūjas tilta Ķoņu pagastā uz Unguriņu pusi. Tā kā biju aktīvs Tautas frontes atbalstītājs, tad visi šie politiskie notikumi ļoti fascinēja un es biju ļoti pacilāts un lepnis.

Viktors Krauklis

Ķad uzzināju par Baltijas ceļu, sapratu, ka man tur noteikti jābūt. Uz Baltijas ceļu devos ar kolhoza «Naukšēni» autobusu. Atceros, ka viss notika ļoti organizēti un bija tāds īpaši pacilāts noskaņojums.

Agita Bērzupe

Tajā laikā dzīvoju Rūjienā. Kopā ar draugiem ar mašīnu braucām uz Baltijas ceļa pasākumu. Tas bija kaut kas jauns un nebijis. Tā bija brīnišķīga kopības sajūta.

Iveta Aumeistere

Tā kā mums tad vēl nebija savas mašīnas, tad uz Baltijas ceļu mūs veda kaimiņš. Stāvējām Ķoņu pagastā vietā, ko sauc par Jekšu kalnu. Neskatoties uz to, ka bija bailes, it īpaši, kad virs galvām sāka lidināties helikopters, jo nezinājām, ka tiek filmēts, pasākumā piedalījies.

Mārīte Kamzola

Kad uzzināju par Baltijas ceļu, zināju, ka noteikti došos tur. Labi, ka bija noorganizēts transports ar ko doties uz pasākumu. Man, šķiet, ka visiem nepietika vietas un līdz ar to nevarēja piedalīties šajā pasākumā. Līdzīgu biju paņēmusi radio, lai zinātu notiekošo. Nevienu brīdi nebija domas, ka varētu atgādīties kaut kas slikts. Pie robežas vēlāk bija pasākums ar runām un dziesmām. Cilvēki sauca dažādus uzsaukumus.

Austra Pekša

Tajā laikā strādāju kolhozā «Naukšēni». Kopā ar citiem jauniešiem nolēmām, ka mums tur noteikti jāpiedalās un ar kravas auto devāmies uz Baltijas ceļu. Mašīnu atstājām pļavā, bet paši devāmies veidot ķēdi. Tas bija ļoti organizēts un aizkustinošs pasākums.

Gatis Ceriņš

Visa ģimene žigulītī devāmies uz šo svarīgo notikumu. Bija ļoti daudz cilvēku un transporta. Ķēdē stāvējām kādus 3 km pirms Unguriņiem

Sajūtas bija fantastiskas. Likās, ka esam varoņi, kuri nostājušies pretī krievu tankiem. Tas bija vienreizēji, ko nevar izstāstīt, tas bija jāsaņem!

Ingrīda Bērziņa

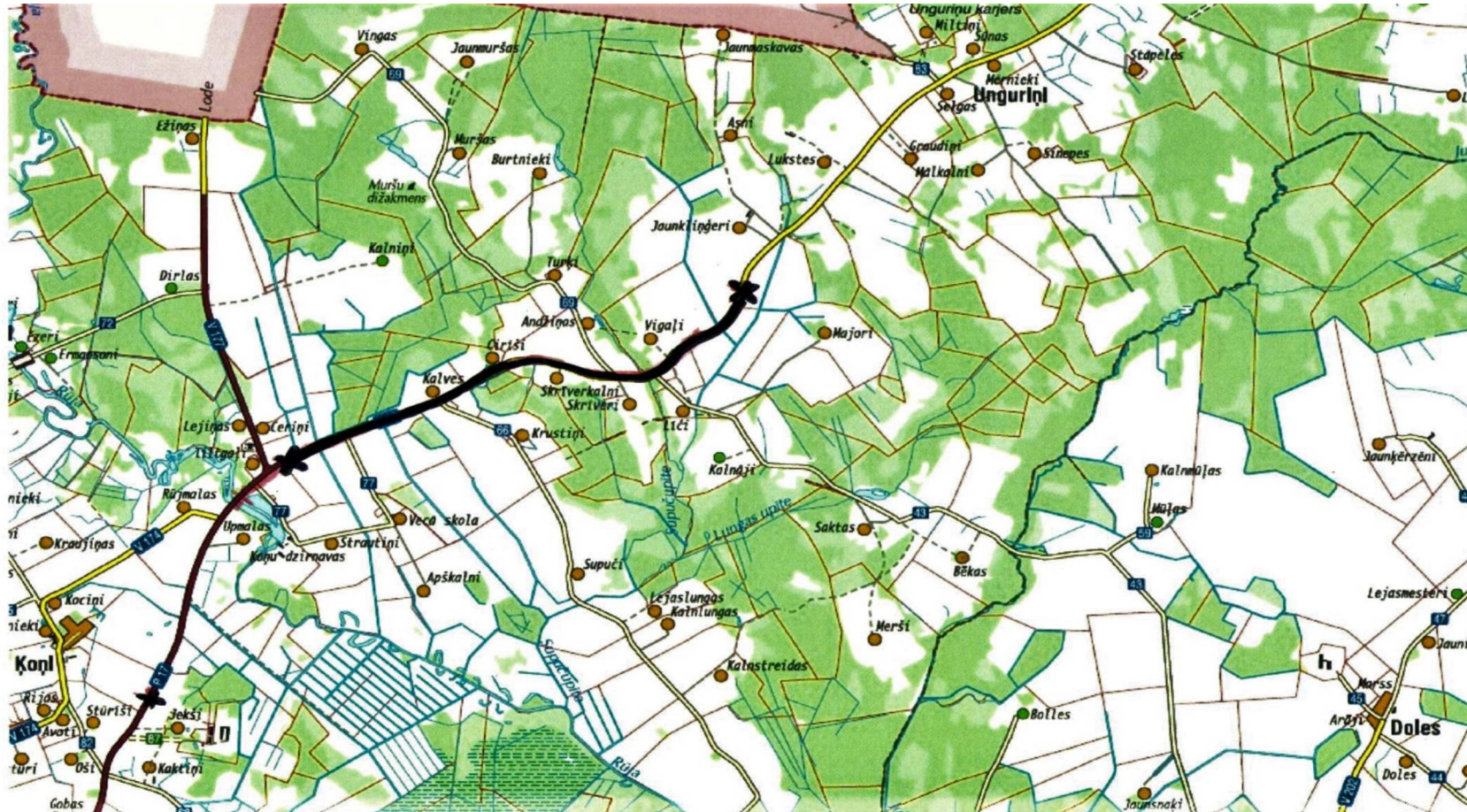
Pasākumā piedalījies kopā ar vīru, meitu un meitas vīru. Uz pasākumu braucām ar savu mašīnu. Piedalījāmies tikai ķēdes veidošanā. Uz pasākumu pie robežas nebraucām. Tā kā pagājis ilgs laika posms no notikušā, tad emocijas ir noplakušas un daudz kas ir aizmirsis.

Biruta Laizāne

Atceros, ka piedalījos Baltijas ceļā, bet tas notika spontāni, jo biju ceļā no Valmieras uz Naukšēniem, kad visi stājās, lai sadotos rokās. Tad nolēmu, ka arī es varu tur piedalīties. Tas bija pie Līdzdēniem. Ķēdē stāvējām diezgan cieši, jo bija daudz cilvēku. Tajā brīdī nekāda emocionāla pārdzīvojuma nebija, jo biju jauna un nebija pārliecības, ka būs kādas pārmaiņas. Vēlāk skatoties filmu par Baltijas ceļu sapratu, ka tas bija grandiozs un nozīmīgs pasākums.

Vivita Kazakēviča

Autoceļa P17 posms no Rūjas tilta (Ķoņu dzirnavas) virzienā uz Unguriņiem, kur Baltijas ceļā stāvēja lielākā daļa aptaujas dalībnieku

FOTOGRĀFIJAS NO BALTIJAS CEĻA

23.08.1989. (Naukšēnu «Cilvēkmuzeja» arhīvs)

PASĀKUMĀ NEPIEDALĪJOS

- NEZIŅA, BAILES, JO ŠĀDS PASĀKUMS NOTIKA PIRMO REIZI
- STRĀDĀJU
- NEBIJA PĀRLIECĪBAS
- MAZI BĒRNI
- NEVARU PASKAIDROT

PASĀKUMU CIKLS «SENO GADU STĀSTI» – BALTIJAS CEĻAM – 30, 03.04.2019.

Liels paldies par atmiņu stāstījumiem un fotogrāfijām: Brigitai Ceriņai, Austrai Ēvelei, Austrai Pekšai, Agitai Bērzupei, Guntai Jēkabsonei, Rutai Valmierai, Birutai Laizānei, Viktoram Krauklim, Gatim Ceriņam, Mārītei Kamzolai, Ivetai Aumeistereij, Ingrīdai Bērziņai, Inesei Alksnei, Kasparam Roķim, Vivitai Kazakēvičai un citiem aptaujas dalībniekiem (no 68 aptaujas dalībniekiem Baltijas ceļā 1989. gada 23. augustā piedalījās 38)

**Materiālu apkopojā Sarmīte Praudiņa,
Naukšēnu pagasta bibliotēkā.**

**Naukšēni
31.05.2019.**